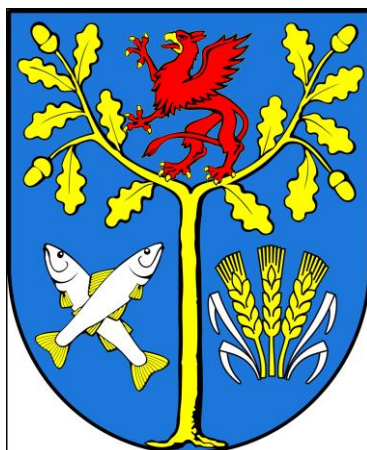

Załącznik do
Uchwały nr LIII/288/2022
Rady Gminy Białogard
z dnia 10 lutego 2022r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Wiejskiej Białogard**
na lata 2022 - 2025

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w pracy z rodziną uwzględniające Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2025	5
2. Adresaci programu i realizatorzy Programu	5
3. Diagnoza	5
3.1. Sytuacja społeczno - demograficzna Gminy Białogard.....	6
3.2. Karta Demograficzna i Diagnostyczna Gminnego Wspierania Rodziny	10
3.3. Analiza bezrobocia na terenie Gminy Wiejskiej Białogard.	11
3.4. Przemoc w rodzinach – procedura Niebieskiej Karty.....	12
3.5. Wspieranie rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej – Asystent Rodziny.....	17
3.6. Wspieranie rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny.....	22
3.7. Rodzaje udzielanej pomocy finansowej.	23
3.8. Usługi Opiekuńcze i ProOpieka.	26
4. Analiza SWOT	27
5. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny	28
6. Zasoby instytucjonalno - społeczne Gminy Wiejskiej Białogard w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.	29
7. Przewidywane efekty Programu	31
8. Zadania Gminy z zakresu wspierania rodziny	31
9. Źródła finansowania Programu	33
10. Ewaluacja i monitoring Programu	33
PODSUMOWANIE	34
Spis tabel	35
Strony internetowe:	35
Bibliografia:	36

WPROWADZENIE

Rodziną według Augustina Comte jest grupa społeczna, na której opiera się społeczeństwo. Stanowi ona fundament społeczeństwa. Powołana jest do kształtowania życia jednostkowego a jednocześnie stanowi podstawę życia społecznego.

" Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które kształtuje jego uczucia, postawy oraz wywiera ogromny wpływ na powstawanie systemu wartości, norm i wzorców postępowania. Inne grupy społeczne czy instytucje, takie jak: szkoła, grupy rówieśnicze, różnorodne organizacje, kościół, uzupełniają jedynie wpływ rodziny na dziecko. Jednym z ważniejszych atutów decydujących o przewadze rodziny nad innymi środowiskami jest bardzo wczesne, już od momentu urodzenia się dziecka, rozpoczęcie jej oddziaływania. Rola rodziny jako środowiska wychowawczego nie ogranicza się tylko do wczesnych lat życia dziecka, nie kończy się nawet wtedy, gdy dziecko jest już samodzielne, czy też zakłada własną rodzinę. Świat życia rodzinnego otacza człowieka i trwa przez całe życie" ¹.

Ludzie pojawiają się na świecie w określonym środowisku społecznym. Przyszłość danej osoby zależy w szczególności od środowiska, w którym wzrastał i wychowywał się oraz od poziomu funkcjonowania rodziny, jej kultury, uznawanych wartości i priorytetów jakimi się kierowali w procesie wychowawczym, jak i postaw rodzicielskich.

Dziecko uczestnicząc w życiu rodziny, powinno poznawać wzory zachowań, normy czy zasady postępowania społecznego, przyswajając wiedzę o otaczającym go świecie i to od niej zależy późniejsze jego postępowanie, rozumienie otaczającej go rzeczywistości.

Stanisław Kawula, pedagog, profesor i rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie, profesor Uniwersytetu Gdańskiego i Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie, podzielił rodziny na: wzorowe, jeszcze wydolne, niewydolne wychowawczo oraz rodziny patologiczne. *Rodzina wzorowa* stale dąży do podnoszenia poziomu wychowawczego. Wprowadza nowe, lepsze środki i metody wychowawcze. Opiekunowie / rodzice stwarzają dzieciom jak najlepsze warunki wychowawcze, czują się jeszcze odpowiedzialni za dzieci. *Rodzinę jeszcze wydolną wychowawczo* charakteryzują zachwiania warunków wychowawczych i zaburzenie jej funkcjonowania. Mimo zakłóceń w sferze ekonomicznej, kulturalnej i psychospołecznej, stara się poprawiać swoją sytuację. *Rodzina niewydolna wychowawczo* to rodzina z wieloma niepowodzeniami życiowymi, zaburzeniami we wspólnym życiu. Rodzice popełniają częste błędy wychowawcze, co powoduje trudności dydaktyczno – wychowawcze u dzieci. W procesie wychowawczym sięgają po złe metody i środki. Rodzina nie posiada planów życiowych i aspiracji. Warunki ekonomiczne w większości przypadków są trudne, albo nieracjonalnie wydatkowane. *Rodzina patologiczna* to rodzina, której członkowie mają problemy z prawem i moralnością. Zazwyczaj prawie wszystkie elementy działalności wychowawczej rodziny odbiegają znacznie od poziomu tych, które reprezentuje rodzina normalna.

Podstawą do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białogard na lata 2022 - 2025 była *Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (nowelizacja ustawy z dnia 13 czerwca 2013r., Dz. Poz. 135 z późn. zm.) oraz Ustawa za Życiem z dnia 01.01.2017r.*

Celem Programu jest przede wszystkim dobro i bezpieczeństwo dzieci oraz udzielanie niezbędnej pomocy rodzinom i dzieciom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych; borykającym się z różnego rodzaju problemami (alkoholizm, bezrobocie, przemoc, itp.); niskimi umiejętnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego; mającym trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku; mającym problemy finansowe; z problemami wychowawczymi, edukacyjnymi, zdrowotnymi oraz z niepełnosprawnościami; z niskimi kompetencjami w załatwianiu spraw urzędowych i in.

¹. L. Dyczewski, *Rodzina twórcą i przekazicielem kultury*, Lublin 2003, s. 9.

Realizowane w ramach Programu zadania oprócz pracy z dzieckiem, będą koncentrować się także na całej rodzinie.

Jeżeli dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, należy pracować z rodziną tak, aby umożliwić jemu powrót do tej rodziny.

Przewycięzanie problemów i sytuacji kryzysowych przez rodziny dysfunkcyjne, problemowe patologiczne, pozwala na ich prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Nabycie umiejętności i zasobów rodzin, powoduje wzmocnienie jej ciągłości i stabilności w obliczu rozmaitych zmian i przeciwności. Pozwala to na przeciwstawienie się kryzysom.

Rodziny, w których pojawiają się dysfunkcje, problemy zobowiązują wszystkie właściwe służby i instytucje do udzielenia im wsparcia oraz do podjęcia działań, mających na celu ich przewycięzenie.

Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych polega między innymi na wprowadzeniu instytucji jaką jest asystent rodziny. Poza tym poddaje się analizie sytuację rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie. Wzmacnia się rolę i funkcję rodziny, rozwija się umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziny, podnosi się świadomość w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny. Dużą rolę przykłada się do przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Poza tym Rodziny otrzymują wsparcie ze strony pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów szkolnych, psychologów, służby zdrowia, zespołów interdyscyplinarnych, policji, czy innych instytucji.

1. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w pracy z rodziną uwzględniające Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2025

Aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia społeczeństwa jest Konstytucja RP. Przy opracowywaniu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2025 uwzględniano następujące akty prawne:

- ▶ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159) reguluje zasady wspierania i pracy z rodziną. Omawia organizację pomocy i wychowania dziecka, pieczę zastępczą, pomoc dla osób usamodzielnionych, określa zadania administracji publicznej we wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- ▶ Ustawa za Życiem z dnia 01.01.2017r.
- ▶ Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje i zasady udzielania świadczeń.
- ▶ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456) określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i ich wypłacania.
- ▶ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) określa zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- ▶ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji.
- ▶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- ▶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).
- ▶ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.) określa zadania państwa o zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.
- ▶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019r. w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. poz. 1195).
- ▶ Ustawa z 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744).

2. Adresaci programu i realizatorzy Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin dysfunkcyjnych i innych, które borykają się z różnego rodzaju problemami, uzależnieniami, bezrobociem, zamieszkującymi teren Gminy Białogard. Poza tym pomocą objęte zostaną rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, bądź w różnego typu ośrodkach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie przy współpracy z Urzędem Gminy, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, placówkami oświatowymi, zakładami ochrony zdrowia, Poradnią pedagogiczno – Psychologiczną, Poradnią Uzależnień i Współuzależniania od Alkoholu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądami, kuratorami, Policją koordynuje realizację Programu.

3. Diagnoza

Problemami społecznymi w Gminie Białogard zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek współpracuje z sądami i jego organami pomocniczymi, Policją, oświatą, służbą zdrowia, a także

organizacji pozarządowymi oraz ze środowiskiem lokalnym.

Do diagnozowania problemów w rodzinach w OPS został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Na spotkaniach takiego zespołu podejmuje się decyzje mające na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy, opracowuje się procedury postępowania w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie oraz udzielają informacji w jakich instytucjach znajdują pomoc itp.

Najczęstszą przyczyną korzystania przez rodziny z pomocy społecznej było bezrobocie, ubóstwo oraz niezaradność życiowa i niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze podopiecznych OPS. Można było zauważyć, iż z pomocy ośrodka korzystały również osoby niepełnosprawne intelektualnie i fizycznie, osoby uzależnione od alkoholu, przewlekle chorzy jak i osoby osadzone w zakładach karnych czy przeżywające trudności z przystosowaniem się do życia po wyjściu z zakładu karnego.

3.1. Sytuacja społeczno - demograficzna Gminy Białogard.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom z powodu (art.7 ustawy o pomocy społecznej):

- * ubóstwa,
- * sieroctwa,
- * bezdomności,
- * bezrobocia,
- * niepełnosprawności,
- * długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- * przemocy w rodzinie,
- * potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- * bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- * braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- * trudności w integracji osób, którzy otrzymali status uchodźcy,
- * trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- * alkoholizmu lub narkomanii,
- * zdarzenia losowego lub sytuacji kryzysowej,
- * klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Gmina Wiejska Białogard położona jest w północno - wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w dorzeczu rzeki Parsęty, do której wpada rzeka Radew oraz mniejszy dopływ Leśnica. Gmina Białogard jest częścią powiatu białogardzkiego. Pod względem geograficznym wchodzi w skład Równiny Białogardzkiej. Sąsiaduje z Gminą: Karlino, Tychowo, Sławoborze, Świeszyno, Rąbino oraz Połczyn Zdrój. Najwyższym wzniesieniem leżącym na terenie gminy jest wzniesienie Iwki,

znajdujące się niedaleko miejscowości Rychówko.

Zgodnie z podziałem administracyjnym (2020r.), Gmina Wiejska Białogard składa się z 33 sołectw oraz 53 miejscowości (tab.1.).

Miejscowości wchodzące w skład Gminy Wiejskiej Białogard				
Białogórzyno	Pękanino	Rogowo		
Białogórzynko	Pękaninko	Rościno		
Buczek	Podwilcze	Rychowo		
Byszyno	Pomianowo	Rychówko		
Czarnowęsy	Przegonia	Rzyszczewo		
Dargikowo	Pustkowo	SOŁECTWA		
Dębczyno	Pustkówko			
Góry	Stanomino			
Gruszewo	Sińce			
Kamosowo	Stajkowo			
Kłępino Białogardzkie	Strzelec			
Kościernica	Tarpnowo	Buczek	Nasutowo	Zagórze
Laski	Trzebiele	Byszyno	Nawino	Żeleźno
Leśniki	Wronie Gniazdo	Czarnowęsy	Nosówko	Żelimucha
Liskowo	Wygoda	Dargikowo	Pękanino	Żytelkowo
Lulewice	Zagórze	Dębczyno	Podwilcze	
Lulewiczki	Zaspy Małe	Góry	Pomianowo	
Łęczno	Ząbki	Gruszewo	Pustkowo	
Łęcenko	Żabiniec	Kłępino Białogardzkie	Rarwino	
Łęczynko	Żeleźno	Kościernica	Redlino	
Moczyłki	Żelimucha	Laski	Rogowo	
Nasutowo	Żytelkowo	Lulewice	Rościno	
Nawino	Rarwino	Lulewiczki	Rychowo	
Nosówko	Redlino	Łęczno	Rychówko	

Tab.1. Podział administracyjny Gminy Wiejskiej Białogard (2020r.)

Tylko jedna miejscowość w gminie liczy ponad 700 mieszkańców (Stanomino), natomiast pozostałe miejscowości liczą poniżej 400 mieszkańców. Obowiązkiem gminy jest posiadanie zasobu socjalnego i zamiennego oraz zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach. Ponadto na gminie spoczywa również obowiązek utrzymania posiadanych zasobów mieszkaniowych na odpowiednim poziomie technicznym, funkcjonalnym i estetycznym. W związku z tym, że samorząd stwarza warunki do rozwoju budownictwa indywidualnego, przeważająca większość to zasoby osób fizycznych. Stan techniczny zasobu można ocenić jako zły, a w najlepszym przypadku jako średni. Przyczyną takiego stanu jest fakt pobierania od wielu lat, niskiego, niewystarczającego na zaspokojenie podstawowych potrzeb remontowych i modernizacyjnych czynszu.

Na dzień 31. grudnia 2019r., 31. grudnia 2020r. i 10.11.2021r. liczba osób faktycznie mieszkających na terenie Gminy Wiejskiej Białogard wyniosła odpowiednio 7546os., 7543os.

i 7555os. (www.bdl.stat.gov). Gmina zajmuje powierzchnię 328,25 km². Na kilometr kwadratowy powierzchni przypadają 23 osoby.

Sytuację społeczno – demograficzną Gminy Wiejskiej Białogard według stanu na dzień 31 grudnia 2020r. przedstawia *Karta Diagnostyczna Gminnego Wspierania Rodziny*.

Na terenie Gminy Wiejskiej Białogard znajdują się trzy placówki oświatowe oraz trzy oddziały przedszkolne działające przy szkołach.

Placówki oświatowe zlokalizowane na terenie Gminy:

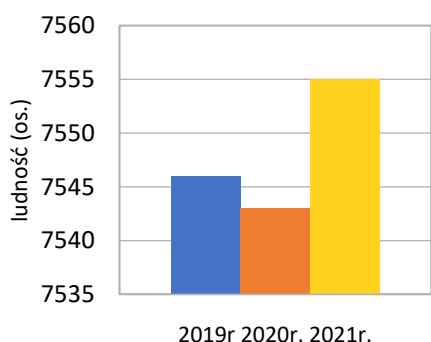
1. Szkoła Podstawowa w Pomianowie + oddział przedszkolny;
2. Szkoła Podstawowa w Rogowie im. Jana Brzechwy + oddział przedszkolny;
3. Szkoła Podstawowa w Stanominie + oddział przedszkolny;

Ponadto na terenie gminy działają biblioteki: Gminna Biblioteka Publiczna w Stanominie, Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Podwilczu, Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Pomianowie, Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Rogowie, które oprócz swojej nadrzędnej funkcji spełniają rolę świetlic wiejskich, w których odbywają się różnego rodzaju spotkania. Dzięki komputerom, mieszkańcy posiadają dostęp do internetu.

Analiza stanu ludności Gminy Wiejskiej Białogard

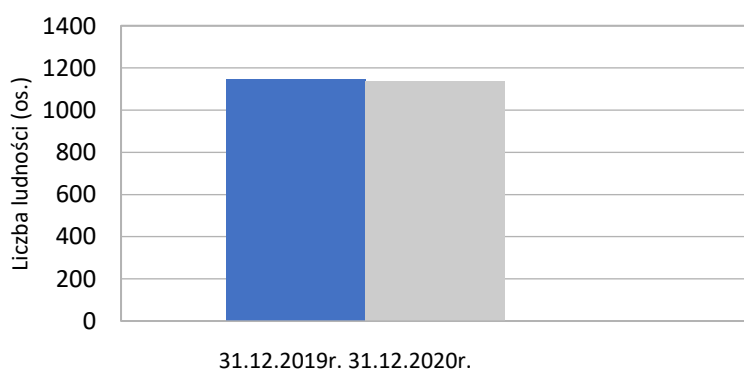
(opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego)

Zmiana liczby ludności na terenie Gminy Białogard

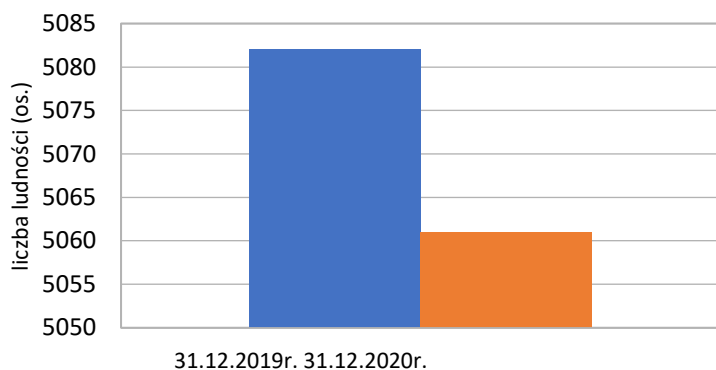
Liczba mieszkańców [os.]					
Stan na 31.12.2019r.		Stan na 31.12.2020r.		Stan na 10.11.2021r.	
7546		7543		7555	
K-3656	M-3890	K-3652	M-3891	K-3652	M-3903

Ludność w wieku przedprodukcyjnym 14 lat i mniej [os.]

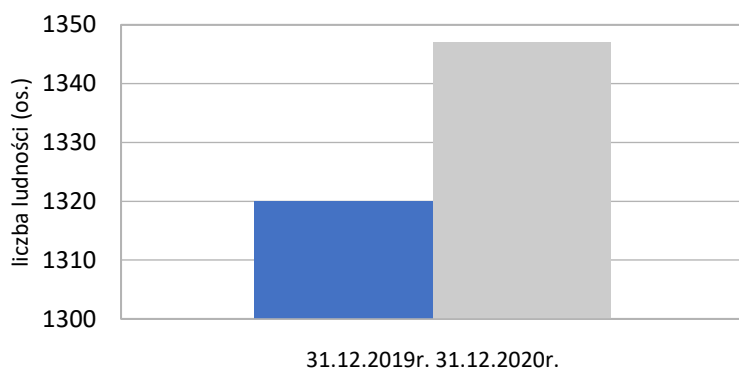
Ludność w wieku Ppr. 14 lat i mniej [os.]	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
1144	1135

Ludność w wieku produkcyjnym (K-15l - 59l, M-15l - 64l)

Ludność w wieku Pr. (K-15l-59l, M- 15l-64l)	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
5082	5061

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym
(os.)

Ludność w wieku poprodukcyjnym [os.]	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
1320	1347

Gęstość zaludnienia	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
23	23
Przyrost naturalny	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
-1,19	-1,99
Urodzenia żywe	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
8,6	7,69
Zgony	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
9,8	9,68
Ludność w wieku	
Stan na 31.12.2019r.	Stan na 31.12.2020r.
0 – 14 lat	0 – 14 lat
1144 os.	1135 os.
15 – 64 lat	15 – 46 lat
5332 os.	5293 os.
65 lat i więcej	65 lat i więcej
1070 os.	1115 os.

3.2. Karta Demograficzna i Diagnostyczna Gminnego Wspierania Rodziny

Karta Demograficzna i Diagnostyczna Gminnego Wspierania Rodziny		
1	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	
	* stan na 31.12.2019r.	325
	* stan na 31.10.2020r.	230
	* stan na 30.11.2021r.	182
2	Liczba mieszkańców Gminy Białogard w 2019- 2020	7546 os.
		7543 os.
3	Liczba zawartych małżeństw w 2019 – 2020.	37
		33
4	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2019 – 2021.	23
		24
		16
5	Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w 2019 – 2021.	216
		214
		77
6	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego w 2019 – 2021.	58
		51
		43
7	Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego w 2019 – 2021.	735
		752
		736
8	Liczba przyjętych wniosków na świadczenie "Dobry Start" w 2019 – 2021.	612
		656/458
		656
9	Liczba rodzin z przyznanym dodatkiem mieszkaniowym i energetycznym w 2019 – 2021.	23
		14
		11
10	Liczba rodzin korzystających ze stypendium szkolnego w 2019 – 2021.	293
		211
		Stan na dzień 30.06.2021r. - 82
11	Liczba dzieci i młodzieży z terenu Gminy Białogard, umieszczonych w Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapeutycznych w 2019r. - 2021r.	1 os.
		2 os.
		Brak danych
12	Liczba dzieci i młodzieży z terenu Gminy Białogard, umieszczonych w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w 2019r. - 2021r.	2 os.
		Brak danych
		Brak danych
13	Liczba dzieci objętych w 2019r. - 2021r. posiłkiem w szkole.	56
		47
14	Liczba rodzin korzystających z Programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020".	2019r. - 258
		2020r. -160
		2021r. - 124

15	Liczba osób korzystających z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.	2019r. - 855
		2020r. - 1400
		2021r. - 800
16	Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w latach 2019 – 2021.	30
		18
		6

Tabl.2. Karta Demograficzna i Diagnostyczna Gminnego Wspierania Rodziny (Opracowania własne na podstawie danych GOPS oraz UG w Białogardzie).

3.3. Analiza bezrobocia na terenie Gminy Wiejskiej Białogard.

Z informacji rocznej za 2019r. Powiatowego Urzędu Pracy o stanie i strukturze bezrobocia w gminie Białogard ogólna liczba zarejestrowanych w PUP było 477 osób, w tym 273 kobiety. W 2020r. liczba bezrobotnych wyniosła 526 osoby, w tym 286 kobiet. Zauważalny jest wzrost liczby osób bezrobotnych w stosunku do 2019r. W 2019r. wskaźnik bezrobocia rejestrowanego dla Gminy Białogard wyniósł 9,80% (spadek w stosunku do poprzedniego roku o 1,5%).

Rodzaj ofert pracy	Liczba ofert zgłaszanych z gminy Białogard	
	2019r.	2020r.
Wolny nabór.	220	460
Prace interwencyjne.	17	3
Roboty publiczne.	1	2
Staż.	14	9
Przygotowanie zawodowe dorosłych.	0	0
Miejsca pracy utworzone w ramach refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.	9	7
Prace społecznie użyteczne w ramach PAI.	0	0
Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych.	1	20
Zatrudnienie wspierane.	0	0
Refundacja kosztów wynagrodzenia i ZUS dla osób do 30 r.ż.	1	0

Tabl. 3. Wpływ ofert pracy z terenu Gminy Białogard w 2019r. i 2020r.

Analizując dane zawarte w opracowaniu Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie można zauważyć, iż gmina Białogard przedstawia 26,06% ofert pracy ze wszystkich wpływających do PUP z całego powiatu białogardzkiego. Gmina Białogard należy do gmin zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym. Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy, duża część jej mieszkańców związana jest z rolnictwem. Bezrobocie w gminie jest problemem, który dotyka lokalną społeczność. Mamy do czynienia ze zjawiskiem tzw. bezrobocia utajonego, będącego przede wszystkim wynikiem braku motywacji do rejestrowania się oraz powszechności „pracy na czarno”.

Ilość wystawionych skierowań		
	2019r.	2020r.
Szkolenia bezrobotnych	12	6
Prace interwencyjne	6	2
Staże 12m/6m	11/6	4/2
Roboty publiczne	3 umowy/10 os.	2 umowy/3 os.

Tabl. 4. Informacja roczna 2019 – 2020 dot. wystawionych skierowań.

Bezrobotni uczestniczyli w szkoleniach grupowych oraz indywidualnych, które organizowane były na podstawie uprawdopodobnienia przez osobę bezrobotną zatrudnienia po zakończonym szkoleniu.

Działające na terenie powiatu białogardzkiego Centrum Integracji Społecznej organizuje zajęcia/szkolenia dla osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pochodzących z Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoby uczestniczące w zajęciach CIS otrzymują co miesiąc świadczenia integracyjne refundowane z Funduszu Pracy, lecz nieobjęte limitem środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Powiatowy Urząd Pracy refunduje pracodawcom koszty poniesione na zatrudnienie osób, które ukończyły zajęcia w Centrum Integracji Społecznej w ramach zatrudnienia wspieranego. Każda osoba, która ukończyła program jest kierowana do pracodawcy na podjęcie pracy w ramach zatrudnienia wspieranego.

3.4. Przemoc w rodzinach – procedura Niebieskiej Karty

W dniu 13 września 2011r. Rada Ministrów na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493, z późn.zm.) wydała rozporządzenie dotyczące procedury „Niebieskie Karty”.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta — A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej „ustawą”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Procedura ta obejmuje czynności podejmowane i realizowane przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Interwencje w środowisku rodziny, która prawdopodobnie została dotknięta przemocą, odbywają się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymagają zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta — A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta — A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami”, przeprowadza się

w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.2), zwanej dalej „osobą najbliższą”.

Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta — A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta — B”.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie został powołany *Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*. Zespół interdyscyplinarny tworzy wójt gminy, powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi również kuratorzy sądowi, prokuratorzy jak i przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy. Obsługę organizacyjno - techniczną zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej.

Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego uregulowana jest m.in. w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół prowadzi działalność profilaktyczną i pomaga rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Ustawa nie określa wprost statusu prawnego zespołu, wskazując jedynie, iż powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Zespół działać ma na podstawie porozumień zawieranych między wójtem a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 lub 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu).

Do zadań zespołu należy diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Członkowie tegoż zespołu powinni opracowywać i realizować indywidualne plany pomocy oraz inicjować działania w stosunku do osób stosujących przemoc, monitorować sytuację w tych rodzinach. Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zespół interdyscyplinarny tworzy grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych. Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie;
- wizyty w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Grupa robocza składa się z osób pracujących w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia. W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prace w ramach grup roboczych prowadzone są w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Liczba Niebieskich Kart		
2019r.	2020r.	2021r.
11	15	18

Tabl.5. Przedstawienie ilościowe Niebieskich Kart.

Dane do sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie		2019	2020	
Liczba formularzy Niebieska Karta			15	
Liczba Posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego		4	4	
Liczba osób objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego	Ogółem	118	56	
	W tym kobiety	ogółem	42	24
		W tym niepełnosprawne	4	0
		W tym starsze	8	0
	W tym mężczyźni	ogółem	49	16
		W tym niepełnosprawni	-	3
		W tym starsze	1	4
	W tym dzieci	ogółem	27	16
		W tym niepełnosprawne	1	-
Liczba rodzin objętych		29	15	
Liczba utworzonych grup roboczych		29	15	
Liczba posiedzeń grup		65	33	

W 2019r. w związku z założeniem przez funkcjonariuszy policji 11 Niebieskich Kart Zespół podjął działania zgodnie z procedurą i powołał 65 grupy robocze. Osoby objęte pomocą w ramach procedury „Niebieskiej Karty” otrzymały wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego, w uzasadnionych przypadkach schronienia. Osoby stosujące przemoc były kierowane do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy, w sytuacji osób uzależnionych podejmowano działania skierowane na podjęcie leczenia odwykowego. Pracownicy socjalni monitorują środowiska, pozostając w stałym kontakcie z osobami w celu udzielenia w razie potrzeby natychmiastowego wsparcia.

W 2020 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 15 formularzy Niebieska Karta A. We wszystkich przypadkach instytucją wszczynającą procedurę była Komenda Powiatowa Policji w Białogardzie. W 86% dochodziło do przemocy fizycznej, przemoc psychiczną zarejestrowano we wszystkich procedurach (100%). W 46 % doszło do innych zachowań, tj. niszczenie mienia – 40 %, zabór mienia w 20% i groźby karalne/znieważenia w 46%. We wszystkich procedurach uczestniczyło 58 osób Osoby stosujące przemoc to przede wszystkim mężczyźni (93 %) w tym konkubent – 43%, mąż – 21 %, syn – 14%, inne osoby (brat, wnuk, ojczym – 22%. Za 7 % przypadków stosowania przemocy w rodzinie odpowiadają kobiety, przemoc w stosunku do dzieci. W 87 % osoba podejrzewana o stosowanie przemocy w rodzinie nadużywa alkoholu, 33% osób nadużywa środków odurzających, a 13 % była leczona psychiatrycznie ².

Nazwa Instytucji	Zakres działalności
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie	- zapewnienie osobom i rodzinom wsparcia w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, w tym usług socjalnych i świadczeń rzeczowych; - zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej; - integrowanie osób i grup będących w procesie wykluczenia społecznego ze środowiskiem lokalnym; - zaplecze organizacyjne dla Interdyscyplinarnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

². Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021 .

<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Białogardzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc interwencyjna- udzielenie schronienia, opieka, plan pomocy w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej; - pomoc socjalna; - pomoc prawna - bezpłatne konsultacje prawne; - pomoc terapeutyczna – diagnoza sytuacji, terapia indywidualna i grupowe zajęcia z dziećmi; - pomoc medyczna – sprawdzenie stanu zdrowia; - inna pomoc specjalistyczna – wynikająca z potrzeb indywidualnych klientów; - zadanie Rządowe zlecone Powiatowi, brak rejonizacji.
<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białogardzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie osób uzależnionych do leczenia; - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenie zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się w leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego; - udzielenia informacji i wsparcia.
<p>Komenda Powiatowa Policji w Białogardzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań interwencyjnych; - wszczynanie postępowań karnych wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie;
<p>Zespół Parafialny Parafii pw. Narodzenia NMP Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, ul. NMP 17, 78-200 Białogard</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie i finansowanie pomocy prawnej; - organizowanie i finansowane alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów; - organizowanie i finansowanie pomocy psychologicznej dla osób pokrzywdzonych oraz świadków; - organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu dla osób pokrzywdzonych oraz dla świadków w formie zarówno dyżurów telefonicznych, jak i osobistych; - finansowanie pobytu dziecka w szkołach i przedszkolach publicznych; - pokrywanie kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych; - organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikację zawodową oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe; - finansowanie okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za media (energia elektryczna, energia cieplna, gaz, woda, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych); - finansowanie przejazdów środkami komunikacji publicznej; - finansowanie bonów żywnościowych; - finansowanie zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej; - finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego; - finansowanie kosztów wyjazdu osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę; - zakup urządzeń i wyposażenia.
<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie</p>	<p>Program Korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc i powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie; - kształtowania umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy w rodzinie; - uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy; - zdobywania i poszerzania wiedzy na temat;

	<ul style="list-style-type: none"> - mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie; - zdobywania umiejętności komunikowania się i rozwijania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy; - uzyskiwanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.
<p>Gminny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białogardzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów, - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć grupy robocze. <p><i>Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</i></p> <p>ZADANIA GRUPY ROBOCZEJ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. 2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy. 3. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
<p>Sąd Rejonowy w Białogardzie ul. Lipowa, 78-200 Białogard</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie; - liczba przyjaznych pokoi przesłuchań, - liczba dzieci przesłuchiowanych w przyjaznych pokojach przesłuchań.
<p>Szkoła Podstawowa w Pomianowie Szkoła Podstawowa w Rogowie Szkoła Podstawowa w Stanominie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie wiedzy lokalnego społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie. - podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie na terenie Białogardu. - opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. - prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu

	opiekuńczych, wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grupy ryzyka, np. małoletnich w ciąży. - realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
Program Umocnienia Rodziny SOS Wioski Dziecięce w Karlinie – świetlica w Nasutowie.	- podwyższanie umiejętności edukacyjnych dzieci; - wyjazdy integracyjne; - organizowanie imprez okolicznościowych; - pomoc prawna, specjalistów (psychologiczna, pedagogiczna); - organizowanie czasu wolnego.

Tabl.6. Zasoby dostępne w Gminie Białogard w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3.5. Wspieranie rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej – Asystent Rodziny.

Systemem pieczy zastępczej określamy zespół osób, instytucji oraz działań, które mają za zadanie zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, których rodzice nie są w stanie prawidłowo sprawować nad nimi opieki.

Aby zabezpieczyć dobro dzieci, potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia; w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności oraz dla dobra całej rodziny, **w dniu 9 czerwca 2011 r. uchwalono Ustawę o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej.** Powyższa ustawa określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków; zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Zgodnie z Art.8.1. powyższej ustawy, rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, powinna otrzymać od Wójta wsparcie polegające między innymi na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie; wzmocnieniu roli i funkcji rodziny; rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny; podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny; pomocy w integracji rodziny; przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny; dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego w formie pracy z rodziną; pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Rodziny z problemami powinny otrzymać wsparcie od instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny; placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających, jeżeli takie istnieją na terenie gminy.

Praca z rodziną dysfunkcyjną, częściowo wydolną wychowawczo, niewydolną wychowawczo oraz patologiczną, prowadzona jest w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego; terapii i mediacji; usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych; pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Art.11.1. Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. mówi o tym, że jeżeli Ośrodek Pomocy Społecznej posiada informacje o rodzinach przeżywających trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny winien udać się do środowiska w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

Pracownik socjalny posiadający wiedzę, że rodzicem jest małoletni opuszczający młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy, przeprowadza u tego rodzica wywiad, o którym mowa w ust. 1, a następnie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przydziela temu rodzicowi asystenta rodziny.

"Termin „asystent” został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem na osobę towarzyszącą komuś, współobecną, pomagającą, będącą w pogotowiu. Asystentura to kompleksowe działanie polegające na towarzyszeniu z zachowaniem profesjonalnych relacji. Towarzyszenie to powinno bazować na indywidualnym podejściu do sytuacji osoby wspieranej w czasie, jakiego ona potrzebuje, aby dokonać zmian w swoim życiu, na nowo odzyskać wiarę we własne siły i włączyć się aktywnie w życie społeczne. Istotą towarzyszenia jest zapewnienie indywidualności poprzez poszukiwanie rozwiązań dostosowanych do potrzeb konkretnej osoby oraz uczestniczenie w ich wdrażaniu w środowisku życia klienta." ³

Praca asystenta z rodziną borykającą się z różnego rodzaju problemami, powinna polegać na wzmocnieniu, motywowaniu i mobilizowaniu tejże rodziny do wprowadzenia zmian w jej funkcjonowaniu. Asystent przez pewien okres czasu wspiera rodzinę tak, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci, jak i pomaga nabyć przez rodzinę umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Z reguły asystent odwiedza środowisko rodziny, czasem towarzyszy w załatwianiu różnego rodzaju spraw. Ponadto edukuje rodzinę w sprawach wychowawczych, opiekuńczych, zdrowotnych itp. Ponadto widząc potrzeby, problemy rodziny ukierunkowuje ją tak, aby samodzielnie w miarę swoich możliwości załatwiła daną sprawę. W sytuacjach kryzysowych asystent udziela wsparcia psychicznego swoim podopiecznym, w razie konieczności jak wyrażą zgodę, pomaga w zapisaniu się do specjalistów (psycholog, psychiatra, terapeuta, mediator), którzy pomogą rozwiązać dany problem. Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną (art. 10 ust. 4 i 5 ustawy). Dzięki takiej współpracy, klient może zwiększyć swoją aktywność społeczną, być lepiej zmotywowanym do podejmowania działań zawodowych oraz wszystkich innych prowadzących do poprawy sytuacji życiowej własnej oraz jego rodziny.

Zgodnie z Art. 15. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent rodziny ma za zadanie:

- * opracować i realizować plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- * opracować, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- * udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- * udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wychowawczych z dziećmi;
- * wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- * motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- * udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- * motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- * udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- * podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- * prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- * prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

³. "Asystentura rodziny "Rekomendacje metodyczne i organizacyjne, Izabela Krasiejko, MPRPiPS, Warszawa 2016r.

- * dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- * monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną (art. 15 ust. 1 ustawy).
- * sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- * współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- * współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny ściśle współpracuje z pracownikiem socjalnym, Policją, Sądami, kuratorami, przedstawicielami oświaty, służbą zdrowia, Zespołem Interdyscyplinarnym itd. Ponadto monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez rozmowy z dalszą i bliższą rodziną, sąsiadami. Celem pracy asystenta jest przede wszystkim doprowadzenie rodziny z trudnościami do jak największej stabilności i samodzielności życiowej, tak aby niedopuszczyć do oddzielenia dzieci od rodziny. Asystent rodziny wizytuje środowisko przynajmniej raz w tygodniu o różnych porach dnia. W razie potrzeby wizyty są częstsze.

Na terenie Gminy Białogard w latach 2019 – 2020 pracowało dwóch asystentów rodziny. Jeden z asystentów zatrudniony był w ramach Projektu "Podziel się domem - razem możemy więcej". W 2019r. współpracowali oni odpowiednio z 16 i 7 rodzinami przeżywającymi trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Natomiast w 2020r. objęto wsparciem łącznie 24 rodziny, w tym 6 rodzin asystenta z Projektu. W 2021r. asystent współpracował z 16 rodzinami. Rodziny objęte wsparciem asystenta borykały się z problemami finansowymi; bezrobociem, małymi umiejętnościami opiekuńczo – wychowawczymi; problemem alkoholowym; złym funkcjonowaniem w środowisku. Ponadto zauważalne były braki w umiejętnościach gospodarowania budżetem domowym. Pod opieką asystenta znajdują się również rodziny, w których występuje niepełnosprawność intelektualna i fizyczna zarówno u rodziców, jak i u dzieci. Niektóre rodziny współpracę z asystentem rozpoczęły na wyraźną prośbę kuratora a 7 rodzin zostało zobowiązanych przez Sąd Rodzinny do ścisłej współpracy z asystentem. Osiem rodzin rozpoczęło współpracę z GOPS ze względu na umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Z trzech rodzin na mocy postanowienia Sądu Rodzinnego zostało odebranych łącznie 8 dzieci i umieszczonych w pieczy zastępczej.

W latach 2019 – 2021 zakończono współpracę z rodzinami ze względu na osiągnięte cele, zmianę miejsca zamieszkania, brak chęci współpracy.

20 grudnia 2016r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” weszła w życie z dniem 01.01.2017r.

Określa ona uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej i instrumentów polityki na rzecz rodziny. Program "Za Życiem" ma za zadanie wspierać rodziny z osobami niepełnosprawnymi oraz kobiety w ciąży, mające urodzić chore dzieci.

Obejmuje on także wczesne wspomaganie dziecka i jego rodziny oraz usługi wspierające, rehabilitacyjne i mieszkaniowe. Kobieta, która urodzi niepełnosprawne dziecko otrzyma jednorazowo zasiłek w wysokości 4tys.zł. Rodzinom w trudnej sytuacji życiowej pomocy będzie udzielał asystent rodziny, przydzielony zgodnie z Ustawą. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w 2019r. wypłacono dwa świadczenia związane z tą ustawą, natomiast w 2020r. jedno świadczenie.

Jedną z instytucji udzielającej wsparcia rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, są placówki wsparcia dziennego.

Zgodnie z Art.19. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zezwolenie na prowadzenie takiej placówki wydaje Wójt danej gminy. Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje się na czas nieokreślony. Ponadto placówki wsparcia dziennego mogą zostać utworzone na podstawie zawartych wcześniej przez Wójta danej gminy porozumień z innymi władzami miast (burmistrz, wójt, prezydent, starosta).

Zadaniem tych placówek jest ścisła współpraca z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Dzieci chodzące do placówek wsparcia dziennego znajdują się pod opieką psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty i in.

Powyższe placówki mogą być prowadzone w formie placówki o charakterze opiekuńczym, zapewniające dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, placówki specjalistyczne i w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. Placówki o charakterze specjalistycznym organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, rehabilitacyjne, resocjalizacyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne. Realizowany jest indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę – prowadzi działania animacyjne i socjoterapeutyczne. Placówka wsparcia dziennego działająca w formie podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne. Pobyt dziecka w takiej placówce jest bezpłatny i dobrowolny, chyba, że do placówki skieruje sąd. W placówce wsparcia dziennego, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 30 dzieci. Pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15 dzieci. Przy zapewnianiu opieki nad dziećmi przebywającymi w placówce wsparcia dziennego oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań tej placówki można korzystać z pomocy wolontariuszy.

Szczegółowe zadania oraz organizację działania placówki wsparcia dziennego, w tym rodzaj dokumentacji dotyczącej dziecka oraz sposób jej prowadzenia, określa regulamin organizacyjny placówki wsparcia dziennego opracowany przez kierownika tej placówki.

Na terenie Gminy Wiejskiej Białogard nie zostały utworzone placówki wsparcia dziennego, mimo iż zapotrzebowanie na taką pomoc jest znaczne. Na terenie gminy mieszka dużo rodzin z różnego rodzaju problemami (ubóstwo, alkoholizm, bezrobocie, niski poziom wykształcenia). W miejscowości Nasutowo funkcjonuje Świetlica środowiskowa SOS Wioski Dziecięce w Nasutowie. Do zadań tej świetlicy należy m.in.: pomoc dzieciom w nadrabianiu zaległości w szkole oraz odrabianie lekcji; organizowanie wyjazdów integracyjnych, imprez okolicznościowych, pomocy prawnej oraz innej specjalistycznej oraz organizowanie dzieciom czasu wolnego.

CHARAKTERYSTYKA STATYSTYCZNA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTÓW RODZINY W 2019r. - 2021r.				
1.	Liczba rodzin, w których opiekę nad dziećmi sprawują niepełnosprawni intelektualnie rodzice / opiekunowie prawnymi w latach 2019 - 2021.	7		
2.	Liczba rodzin, w skład których wchodzi niepełnosprawne intelektualnie i fizycznie dzieci w latach 2019 - 2021.	9		
3.	Ogólna liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta według podziału na płeć w latach 2019 - 2021.			
	dziewczynki	26		
	chłopcy	48		
4.	Liczba rodzin, w których dzieci wychowuje jeden rodzic / opiekun prawny w latach 2019 - 2021.	8	8	4
5.	Liczba rodzin wychowujących:			
	* 1 dziecko	4	3	5
	* 2 dzieci	5	10	7
	* 3 dzieci	5	3	2
	* 4 dzieci	2	2	1
	* 5 dzieci	0	0	1
6.	Ogólna liczba rodzin w latach 2019 - 2021	23	24	16

Tab.3.Charakterystyka statystyczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2019r. - 2021r.

Ilość rodzin ogółem	Ilość nowych rodzin	Ilość zakończonych rodzin	Ilość rodzin z projektu	Ilość dzieci w pieczy zast.	Ilość dzieci umieszczonych w tym roku w pieczy zast.	Ilość odzyskanych dzieci	Ilość dzieci w rodzinie	Rodziny mające asystenta na mocy postan. z sądu	Ilość rodzin z nadzorem kuratora rodzinnego
2019r.									
23	3	7	7	11	5	0	49	5	11

Sytuacja w rodzinie w 2019r.	Ilość rodzin
Uzależnienia	13
Złe relacje między członkami rodziny	9
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	Wszystkie rodziny
Trudna sytuacja mieszkaniowa, wielodzietność	8,9

Ilość rodzin ogółem	Ilość nowych rodzin	Ilość zakończonych rodzin	Ilość rodzin z projektu	Ilość dzieci w pieczy zast.	Ilość dzieci umieszczonych w tym roku w pieczy zast.	Ilość odzyskanych dzieci	Ilość dzieci w rodzinie	Rodziny mające asystenta na mocy postanowienia z sądu	Ilość rodzin z nadzorem kuratora rodzinnego
2020r.									
24	9	16	6	12	4	2	44	5	8

Sytuacja w rodzinie w 2020r.	Ilość rodzin
Uzależnienia	10
Złe relacje między członkami rodziny	6
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	Wszystkie rodziny
Trudna sytuacja mieszkaniowa, wielodzietność	6,5

Koszty utrzymania dziecka w pieczy zastępczej poniesione przez gminę w poszczególnych latach.			
	2019r.	2020r.	2021r.
Instytucjonalna piecza zastępcza	158614,43zł	168270,01zł	175109,98zł
Rodzina Zastępcza	27118,74zł	55159,86	77200,95zł

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka:

- 10% w pierwszym roku pobytu,
- 30 % w drugim roku pobytu,
- 50% w trzecim roku i następnych latach.

3.6. Wspieranie rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny jest jednym z rozwiązań polityki rodzinnej, mająca na celu udzielenie pomocy rodzinom wielodzietnym w postaci ulg, zniżek i zwolnień z opłat za korzystanie z wybranych usług i przy zakupie towarów u sprzedawców, którzy włączyli się w program. Karta jest dokumentem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej. Powstała ona na bazie *Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny*.

Zgodnie z Art. 4.1. ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia; w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w szkole wyższej – do końca roku akademickiego – w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny przysługuje również dzieciom, wychowującym się w rodzinach zastępczych oraz w rodzinnych domach dziecka, jak i dziecku, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.2).

Z powyższej ustawy wynika, iż prawo do posiadania KDR nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba, że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Ponadto nie przysługuje rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej. W przypadku, gdy rodzicowi posiadającemu Kartę urodziło się dziecko lub rodzic ten przyjął dziecko w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, dziecko to nabywa prawo do posiadania Karty mimo utraty tego uprawnienia przez pozostałe dzieci z danej rodziny wielodzietnej.

Kartę przyznaje wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej. Jej duplikat jest przyznawany i wydawany na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składany w formie dokumentu elektronicznego opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Karta przyznawana jest rodzicowi oraz małżonkowi rodzica – na czas nieokreślony, dziecku do ukończenia 18. roku życia. Dziecku powyżej 18 r.ż. do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z zaświadczeniem lub oświadczeniem, nie dłużej niż do ukończenia 25. roku życia. Jeżeli dziecko posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, Kartę Dużej Rodziny przyznaje się na okres ważności orzeczenia. Dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka otrzymują KDR na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Dalej, osobie przebywającej w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, przyznaje się Kartę odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem.

Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania. Karta Dużej Rodziny spełnia cele: demograficzne – zachęcać potencjalnych rodziców do posiadania kolejnych dzieci; finansowe – zachęcać rodziny wielodzietne do zamieszkania lub pozostania

w mieście lub gminie i in.; ekonomiczne – wspierać budżety rodzin obciążonych kosztami utrzymania wielodzietnej rodziny; ogólnospołeczne – integrować duże rodziny ze społecznością lokalną, jak i same rodziny wielodzietne oraz spowodować, iż dana rodzina będzie spędzała ze sobą wolny czas; wizerunkowe – podnieść prestiż rodzin wielodzietnych w środowisku lokalnym oraz cel subsydiarny – wypełnić lukę w krajowej polityce wobec rodzin wielodzietnych.

Na terenie Gminy Wiejskiej Białogard z Karty Dużej Rodziny w 2019r. wydano ponad 297 kart, natomiast w 2020r. ponad 114. a w 2021r. 696 elektronicznych i 73 tradycyjnych.

3.7. Rodzaje udzielanej pomocy finansowej.

UDZIELANA POMOC FINANSOWA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ	
Świadczenie wychowawcze 500+	Rządowy program Rodzina 500 Plus ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych. Wypłacane pieniądze powinny służyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz związanych z wychowaniem dziecka. W swoim założeniu poza poprawą sytuacji polskich rodzin ma również za zadanie przyczynić się do zwiększenia dzietności. Rodzice składając wnioski w OPS będą otrzymywać świadczenie wychowawcze co miesiąc na drugie i kolejne dziecko niezależnie od dochodu. <u>Rodziny, w których dochód nie przekracza netto 800 zł na osobę lub 1200 zł (w rodzinach wychowujących niepełnosprawne dziecko) - otrzymają je również na pierwsze lub jedyne dziecko.</u>
Rządowy Program " Dobry Start "	Zadaniem tego programu jest jednorazowe wsparcie w wysokości 300zł przeznaczone dla wszystkich uczniów rozpoczynających we wrześniu rok szkolny. Świadczenie przysługuje dzieciom do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole, otrzymają je do ukończenia 24. roku życia.
Świadczenie " Za życiem "	Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługiwać będzie prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł. Jednorazowe świadczenie przysługiwać będzie bez względu na osiągnięte dochody. Spełnienie warunku złożenia wniosku w terminie 12 miesięcy od dnia urodzenia dziecka ustalane będzie w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczącego terminów.
Świadczenie rodzinne.	Jest to zasiłek rządowy mający na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie i wychowanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego, a także dodatków do tego zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu dziecka, faktycznemu opiekunowi dziecka, ale także osobie uczącej się. Zasiłek rodzinny wypłacany jest do czasu osiągnięcia przez dziecko 18. roku życia lub do ukończenia nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia). Aby otrzymać zasiłek w pełnej wysokości, trzeba mieć w rodzinie <u>dochody wynoszące 674 zł na osobę (764 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem).</u> Zasiłek nie przysługuje, jeżeli: dziecko lub osoba ucząca się pozostaje w związku małżeńskim; dziecko umieszczone zostało w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w rodzinie zastępczej; osoba ucząca się została umieszczona w Instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie; dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko; osobie samotnie wychowującej dziecko zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne

<p>Dodatki do zasiłku rodzinnego:</p> <p>* dodatek z tytułu urodzenia dziecka ;</p> <p>* dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;</p> <p>* dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka;</p> <p>* dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej;</p> <p>* dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;</p>	<p>na rzecz dziecka od drugiego z rodziców, chyba że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drugi z rodziców dziecka jest nieznanym, - ojciec dziecka jest nieznanym, - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. <p>* Przysługuje jednorazowo w sytuacji: urodzenia podczas jednego porodu (w przypadku przysposobienia) więcej niż jednego dziecka, dodatek przysługuje na każde dziecko; jeżeli wniosek o jego przyznanie zostanie złożony przed ukończeniem przez dziecko 1 roku życia; przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.</p> <p>* Przyznawany jest na okres 24 miesięcy, przy sprawowaniu opieki nad jednym dzieckiem; 36 miesięcy, przy sprawowaniu opieki nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu; 72 miesiące, przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo znacznym stopniu niepełnosprawności.</p> <p>Dodatek nie przysługuje, jeżeli osoba ubiegająca się ma ustalone prawo do renty socjalnej, emerytury lub renty, albo świadczenia pielęgnacyjnego; osoba uprawniona do urlopu wychowawczego: bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostawała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 m-cy, albo jeżeli podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, która uniemożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, albo jeżeli w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego, albo jeżeli dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu (z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej) oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.</p> <p>* Dodatek przysługuje, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka, ponieważ drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznanym. Wymagane dokumenty - odpis zupełny aktu urodzenia dziecka, kopia aktu zgonu małżonka lub rodzica dziecka.</p> <p>* Dodatek przysługuje na trzecie i każde następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego.</p> <p>* Wymagane dokumenty, aby ubiegać się o dodatek: orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka w wieku powyżej 18 lat do szkoły.</p>
---	--

<p>Świadczenia opiekuńcze. * Zasiłek pielęgnacyjny</p> <p>* Specjalny zasiłek opiekuńczy</p>	<p>Przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.</p> <p><u>Przysługuje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Niepełnosprawnemu dziecku; - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 r.ż., jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; - Osobie, która ukończyła 75lat; - Osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 r.ż. legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 r.ż. <p>*Przysługuje osobie spokrewnionej z osobą, która wymaga opieki: nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej; rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.</p>
<p>Świadczenie rodzicielskie.</p>	<p>Rodzice mogą nadal skorzystać ze świadczenia rodzicielskiego, tzw. kosiniakowe w wysokości 1 tys. zł netto, które jest wypłacane przez cały rok, bez względu na to, jaki jest dochód danej rodziny. Z pomocy mogą skorzystać osoby bezrobotne, studenci oraz osoby zatrudnione na umowy cywilnoprawne. Świadczenie rodzicielskie tzw. „kosiniakowe” obejmuje te osoby, które ze względu na swą sytuację zawodową nie mogą korzystać z urlopu macierzyńskiego. Dotyczy to np. bezrobotnych matek lub studiujących oraz zatrudnionych na umowach cywilnoprawnych (umowa o dzieło)</p>
<p>Fundusz alimentacyjny.</p>	<p>Należy się w momencie, gdy zasądzone wyrokiem sądu alimenty na dziecko trudno wyegzekwować od uchylającego się od obowiązku rodzica.</p> <p>W sytuacji niemożności otrzymania wsparcia finansowego, dziecko uprawnione do jego pobierania bądź reprezentujący małoletniego rodzic, może zwrócić się o środki z budżetu Państwa przyznawane w ramach Funduszu Alimentacyjnego.</p> <p>Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.</p> <p>Korzystać z Funduszu Alimentacyjnego może osoba uprawniona do pobierania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Uprawniony może ubiegać się o wypłaty pieniężne do ukończenia 18 roku życia, jeśli jednak uczy się w szkole lub szkole wyższej – górny limit wieku to 25 lat.</p> <p>W przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Wyłączone z takiej pomocy są osoby, które weszły w związek małżeński, bądź zostały umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej. Do wniosku składanego w OPS należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.</p>
<p>Pomoc finansowa w postaci: zasiłków okresowych, celowych, stałych in.</p>	<p>Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 477 zł; - osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351 zł, przy czym za rodzinę uważa się osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie

Tab.4. Udzielana pomoc finansowa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

3.8. Usługi Opiekuńcze i ProOpieka.

W dniu 11.02.2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Białogardzie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie oraz Centrum Integracji Społecznej rozpoczął realizację projektu „ProOpieka - kompleksowe usługi opiekuńcze”. Daje on możliwość objęcia bezpłatnymi usługami opiekuńczymi mieszkańców Gminy Białogard. Z tej formy wsparcia w roku 2020 skorzystało łącznie 31 osób wymagających wsparcia, którym zapewniona została opieka. Realizacją usług opiekuńczych w ramach projektu „ProOpieka” dla mieszkańców Gminy Białogard zajmuje się Spółdzielnia Socjalna „Feniks”.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.		
2019r.	2020r.	2021r.
7	6	-
Liczba osób korzystających z ProOpieki		
-	31	40

4. Analiza SWOT

Na terenie Gminy Białogard przeprowadzono analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na funkcjonowanie rodzin oraz określono słabe i mocne strony gminy, które w najbliższym czasie będą wpływały na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> * Dobra współpraca z różnymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci; Rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę – Gmina, Policja, Sąd, MOPS, PCPR; * Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białogard na lata 2016 – 2025; * Aktywna działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; * Aktywna działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; * Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia; * Świetlice i biblioteki wiejskie; * Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny; * Wsparcie udzielane rodzinom dysfunkcyjnym przez asystenta rodziny; * Bardzo dobra znajomość środowiska lokalnego; * Uzyskiwanie świadczeń wychowawczych, rodzinnych i innej pomocy finansowej z OPS. * Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy: przedszkola przy szkołach, szkoły podstawowe i gimnazja. * Usługi opiekuńcze świadczone rodzinom; * Funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny; * Coroczne organizowanie dla dzieci wypoczynku letniego. 	<ul style="list-style-type: none"> * Brak Placówek Wsparcia Dziennego na terenie Gminy Białogard; * Brak Rodzin Wspierających i współpracujących z asystentem rodziny na terenie Gminy Białogard; * Brak psychologów, terapeutów pracujących z rodziną dysfunkcyjną, niewydolną wychowawczo; * Ograniczone środki finansowe; * Trudna współpraca, bądź brak współpracy z rodzinami dysfunkcyjnymi; * Niewystarczająca liczba na terenie Gminy Białogard środków transportu, bądź ich brak; * Duża liczba osób bezrobotnych, korzystających z pomocy GOPS; * Brak dostatecznej infrastruktury społecznej w tym mieszkań socjalnych, żłobków; * Brak pozytywnych wzorców do naśladowania w rodzinach dysfunkcyjnych; * Niski poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Białogard; * Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie oraz wobec problemów edukacyjnych dzieci. * Ubóstwo; * Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych; * Bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> * Prawidłowy przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami znajdującymi się na terenie gminy; * Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (szkolenia, projekty, konferencje itd.); * Warsztaty dla rodziców " Szkoła dla rodziców" w Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej w Białogardzie; 	<ul style="list-style-type: none"> * Wypalenie zawodowe pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej; * Postawa roszczeniowa klientów pobierających z OPS świadczenia pieniężne; * Bierna postawa osób z niskim poziomem wykształcenia oraz osób bezrobotnych; * Brak środków finansowych na zatrudnienie kadry

<ul style="list-style-type: none"> * Wzrost świadomości i zaangażowania lokalnej społeczności w działania na rzecz dziecka i rodziny; * Utworzenie na terenie Gminy Białogard Placówek Wsparcia Dziennego; * Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez organizowanie warsztatów, pogadanek, sesji terapeutycznych czy spotkań z pedagogiem; * Utworzenie na terenie gminy Białogard żłobków; * Pozyskanie Rodzin Wspierających, wolontariuszy do pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi; * Aktywna praca socjalna z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, dysfunkcyjnymi – kontrakty socjalne; * Możliwość wnioskowania o dodatkowe źródła finansowania prowadzonych działań; możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych; * Zwiększenie bazy wsparcia specjalistycznego dla młodzieży zagrożonej; 	<p>specjalistycznej (psycholog, terapeuta itp.).</p> <ul style="list-style-type: none"> * Zanik więzi i tradycji rodzinnych; * Istnienie zjawisk patologicznych; * Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci.
--	---

5. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Celem Programu jest przede wszystkim dobro i bezpieczeństwo dzieci oraz udzielanie niezbędnej pomocy rodzinom i dzieciom doświadczonych trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych; borykającymi się z różnego rodzaju problemami (alkoholizm, bezrobocie, przemoc, itp.); niskimi umiejętnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego; mającym trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku; mającymi problemy finansowe; z problemami wychowawczymi, edukacyjnymi, zdrowotnymi oraz z niepełnosprawnościami; z niskimi kompetencjami w załatwianiu spraw urzędowych i in.

Realizowane w ramach Programu zadania oprócz pracy z dzieckiem, będą się koncentrować także na całej rodzinie.

Jeżeli dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, należy pracować rodziną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do tej rodziny.

Przezwyciężanie problemów i sytuacji kryzysowych przez rodziny dysfunkcyjne, problemowe patologiczne, pozwala na ich prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Nabycie umiejętności i zasobów rodzin, powoduje wzmocnienie jej ciągłości i stabilności w obliczu rozmaitych zmian i przeciwności. Pozwala to na przeciwstawienie się kryzysom.

Cele główne programu:

1. Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.
2. Udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom, które borykają się z różnymi problemami w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w prawidłowym ich funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Cele szczegółowe programu:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji rodzin w środowisku lokalnym.
3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
4. Podnoszenie umiejętności rodzin w nabyciu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, urzędowych oraz prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
5. Zapobieganie i zwalczanie problemu z różnego rodzaju uzależnieniami.
6. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Dla osiągnięcia powyższych celów będą prowadzone następujące działania:

1. Objęcie rodzin przeżywających trudności wsparciem ze strony asystenta rodziny.
2. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla rodzin z terenu Gminy Białogard.
3. Monitorowanie działań innych instytucji zajmujących się rodzinami z różnego rodzaju dysfunkcjami.
4. Praca z rodziną, mająca na celu pozostawienie dzieci w rodzinie biologicznej.
5. Podejmowanie działań na rzecz pozostania dzieci w rodzinie biologicznej, bądź umożliwiające powrót dziecka do tejże rodziny.
6. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami dysfunkcyjnymi.
7. Edukowanie rodzin, prowadzenie rozmów mobilizujących, wzmacniających i motywujących, jak i podejmowanie wszelkich możliwych działań profilaktycznych, sprzyjających umacnianiu rodziny.
8. Rozmowy wspierające niewydolnych wychowawczo rodzin.
9. Współpraca z instytucjami, urzędami, specjalistami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka.
10. Objęcie dożywianiem dzieci, na terenie placówek oświatowych.
11. Objęcie dożywianiem w ramach rządowego programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” osób dorosłych wymagających takiego wsparcia.
12. Aktywne działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
13. Zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
14. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci rodzin korzystających z pomocy społecznej.
15. Prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży.
16. Utworzenie przez Gminę Placówki Wsparcia Dziennego.

6. Zasoby instytucjonalno - społeczne Gminy Wiejskiej Białogard w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

ZASOBY INSTYTUCJONALNO – SPOŁECZNE GMINY WIEJSKIEJ BIAŁOGARD W ZAKRESIE OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.		
INSTYTUCJA		ZADANIA
1.	Urząd Gminy Białogard.	- wsparcie socjalne w postaci przyznania rodzinom w trudnej sytuacji lokalu socjalnego; - dowozy dzieci do placówek oświatowych;
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie – asystent rodziny, pracownicy społeczni.	- aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Białogard; - szeroko pojęta praca społeczna; - pomoc finansowa, rzeczowa osobom potrzebującym; - dożywianie dzieci w szkołach; - wsparcie asystenta rodziny.
3.	Placówki oświatowe z terenu Gminy Białogard.	- wsparcie pedagogiczne;

		- działalność edukacyjno – wychowawcza.
4.	Poradnia pedagogiczno – psychologiczna w Białogardzie (Gmina Wiejska Białogard).	- diagnozowanie trudności oraz włączanie uczniów i rodziców do udziału w innych niż prowadzone w szkołach zajęciach specjalistycznych; - przeprowadzanie specjalistycznych badań diagnostycznych dziecka (psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne i lekarskie) w celu ustalenia przyczyn trudności w nauce; - kierowanie dziecka na zajęcia terapii pedagogicznej i udzielanie szczegółowych wskazówek metodycznych odnośnie pracy z uczniem w domu i w szkole; - prowadzenie terapii dzieci i młodzieży, w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci i młodzieży z dysfunkcjami i niepełnosprawnymi.
5.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie; - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią; - dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów; - udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom w zwalczaniu problemu; - monitorowanie sytuacji rodzin.
6.	Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi w Białogardzie.	- przeciwdziałanie problemom związanym z wszelkimi uzależnieniami; - udzielanie pomocy osobom uzależnionym.
7.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie	- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa; - organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci; - zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców; placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie; - przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze; - szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu; - działalność edukacyjna dla rodzin; - programy korekcyjne dla sprawców przemocy; - mediacje rodzinne.
8.	Gminne świetlice i Biblioteka Publiczna w Stanominie i jej filie.	- organizowanie imprez dla rodzin; - wszelkiego rodzaju spotkań, wieczorków; - integracja dzieci z rodziną i środowiskiem lokalnym; - zajęcia edukacyjne.

9.	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej Stanominie i w Białogardzie.	w	- działalność w zakresie opieki zdrowotnej i profilaktyki.
10.	Program Umacniania Rodziny SOS Wioski Dziecięce w Karlinie – świetlica w Nasutowie.		- organizowanie imprez okolicznościowych; - pomoc specjalistów: psycholog, korepetycje, prawnik

Tab.5. Zasoby instytucjonalno – społeczne Gminy Wiejskiej Białogard w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

7. Przewidywane efekty Programu.

Wspieranie Rodzin dysfunkcyjnych z terenu Gminy Białogard zgodnie z opracowanym Programem, przyniesie:

- * poprawę funkcjonowania rodziny w społeczeństwie oraz w środowisku lokalnym,
- * poprawę sytuacji dziecka jak i jego rodziny,
- * nabycie świadomości dotyczącej funkcji i roli rodziny,
- * zabezpieczenie potrzeb bytowo – socjalnych,
- * wzrost poczucia bezpieczeństwa i samooceny,
- * przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym w rodzinie, jak i ich zwalczanie,
- * pozostanie dzieci w rodzinie biologicznej,
- * poprawa sytuacji finansowej rodziny i jakości życia,
- * stworzenie dobrze skoordynowanego i skutecznego systemu wsparcia dziecka i rodziny,
- * ograniczenie patologii społecznej.

8. Zadania Gminy z zakresu wspierania rodziny

L.p.	Zadania z zakresu wspierania rodziny	Podmiot realizujący zadanie
1.	Wsparcie pomocą asystenta rodziny borykającej się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. - Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym. - Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej. - Opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo - wychowawczą planu pracy, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. - Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej. - Udzielanie wsparcia rodzinom, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. - Współpraca podmiotów pracujących na rzecz rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie * Przedstawiciele placówek opiekuńczo - wychowawczych * Organizacje pozarządowe
2.	Zapewnienie rodzinom z problemami mieszkaniowymi lokalu socjalnego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * Urząd Gminy Białogard
3.	Pomoc w aktywizacji zawodowej osobom bezrobotnym w rodzinach dysfunkcyjnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * doradca zawodowy PUP
4.	Zapewnienie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom w trudnej sytuacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

	życiowej.	w Białogardzie
5.	Zapewnienie dzieciom pochodzącym z biednych rodzin dożywiania w szkole.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
6.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej rodzin z niepełnosprawnościami.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
7.	Pomoc w poszukiwaniu poradnictwa specjalistycznego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
8.	Tworzenie rodzin wspierających współpracujących z asystentem rodziny.	Urząd Gminy * Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
9.	Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, uzależnieniom oraz przemocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * Urząd Gminy w Białogardzie * Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie
10.	Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
11.	Kierowanie rodzin do projektów korekcyjno – wspierających.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
12.	Kierowanie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych na wyjazdy wakacyjne.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
13.	Kierowanie rodzin do projektów organizowanych w CIS w Białogardzie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * Centrum Integracji Społecznej w Białogardzie
14.	Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych działających na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych kryzysem.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * Urząd Gminy w Białogardzie * Placówki Oświatowe, Kuratorzy, Policja, Przedstawiciele Służby Zdrowia.
15.	Praca socjalna z rodzinami zagrożonymi kryzysem.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
16.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
17.	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art.29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
18.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
19.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
20.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań dla Rady Gminy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie

21.	Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie
22.	Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie * Urząd Gminy w Białogardzie
23.	Utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego.	Urząd Gminy w Białogardzie * Program SOS Wioski Dziecięce w Polsce
24.	Wykwalifikowana kadra pedagogiczna z placówek oświatowych z ternu Gminy.	Urząd Gminy w Białogardzie
	Udzielanie pomocy w formie: stypendiów, zasiłków szkolnych, wyprawki szkolnej, programy rządowe udzielające pomocy dzieciom uczącym się.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie

Tab.6. Zadania z zakresu wspierania rodziny.

9. Źródła finansowania Programu.

Źródłem finansowania zadań *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2025* dla Gminy Białogard są środki finansowe własne Gminy Białogard, środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych w tym rządowych, pozarządowych, unijnych.

10. Ewaluacja i monitoring Programu.

Ewaluacja programu będzie oparta na analizie, interpretacji danych i pozyskanych informacji oraz na podejmowaniu na ich podstawie wszelkiego rodzaju działań dla dobra rodzin. Informacje będą pozyskiwane od pracowników pomocy społecznej, odwiedzających środowiska oraz ze sporządzanych planów pracy z rodziną, jak i koordynatorów pieczy zastępczej.

Monitorowanie odbywać się będzie między innymi przez: comiesięczne przedkładanie przez asystenta rodziny Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdań z pracy z rodziną; maksymalnie co pół roku ocen okresowych z funkcjonowania rodziny oraz raz w roku sprawozdań rocznych z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na dany rok. Sprawozdanie zbiorcze zostanie przedłożone Radzie Gminy do 31 marca każdego roku.

Monitoring i ewaluacja mają za zadanie kontrolować realizację zadań Programu i ich skuteczność w poprawie funkcjonowania rodzin zagrożonych problemami.

PODSUMOWANIE

Sporządzając Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Białogard założono, iż zawarte w nim cele i zadania, posłużą do poprawy funkcjonowania rodzin w społeczeństwie oraz do poprawy jakości ich życia, wyjścia z uzależnień czy aktywizacji zawodowej przyczyniającej się do poprawy sytuacji finansowej. Ponadto prowadzone działania na rzecz dzieci, doprowadzą do pozostania ich w rodzinach biologicznych. Zadaniem Programu jest rozwijanie umiejętności i talentów rodzin, co polepszy jakość życia, zwiększy samoocenę, pewność siebie i poczucie bezpieczeństwa. Rodziny będą w stanie samodzielnie rozwiązywać powstałe problemy.

Udzielana pomoc finansowa rodzinom borykającym się z różnego rodzaju problemami, będzie nakierowana przede wszystkim na własne możliwości, zasoby i kwalifikacje, w późniejszej kolejności na wsparcie pomocy społecznej.

Użyte skróty:

CIS – *Centrum Integracji Społecznej*

Dz. - *dziennik*

ePUAP – *elektroniczna skrzynka podawcza*

K – *kobieta*

KDR – *Karta Dużej Rodziny*

M – *mężczyzna*

MPRPiPS - *Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej*

OPS – *Ośrodek pomocy Społecznej*

os. - *osoba*

poz. - *pozycja*

Pp. - *wiek poprodukcyjny*

Pr. - *wiek produkcyjny*

Ppr. - *wiek przedprodukcyjny*

PUP – *Powiatowy Urząd Pracy*

póź. - *późniejsze*

r.ż. - *rok życia*

s. - *strona*

SWOT - *akronim angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu)*

U. - *ustawa*

zm. - *zmiany*

Spis tabel

Tab.1. Podział administracyjny Gminy Wiejskiej Białogard (2020r.)

Tab.2. Karta Demograficzna i Diagnostyczna Gminnego Wspierania Rodziny.

Tab.3. Charakterystyka statystyczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2019r.- 2021r.

Tab.4. Udzielana pomoc finansowa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Tab.5. Zasoby instytucjonalno – społeczne Gminy Wiejskiej Białogard w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

Tab.6. Zadania z zakresu wspierania rodziny.

Strony internetowe:

* http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Bialogard, w oparciu o dane GUS

* <http://www.gmina-bialogard.pl/index.php/prezentacja-gminy>

* <http://bialogard.praca.gov.pl/documents/5063667/5074148/Roczna-2016.pdf/98983a20-a056-41fc-b4ba-0c53fc8d59fb?t=1499765751349>

* Powiatowy urząd pracy w białogardzie informacja roczna 2016r.o stanie i strukturze bezrobocia w powiecie białogardzkim na dzień 31.12.2016r.

(<http://bialogard.praca.gov.pl/documents/5063667/5074148/Roczna-2016.pdf/98983a20-a056-41fc-b4ba-0c53fc8d59fb?t=1499765751349>)

* <https://www.mpips.gov.pl/archiwum-projekty-aktow-prawnych-/archiwum-projekty-rozporzadzen-i-zarzadzen/przeciwdzialanie-przemocy/rozporzadzenie-rady-ministrow-w-sprawie-procedury-niebieskie-karty-oraz-wzorow-formularzy-niebieska-karta/>

* <https://www.arslege.pl/niebieska-karta/k130/a26323/>

* <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20112091245>

* <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/co-s%C4%85-plac%C3%B3wki-wsparcia-dziennego>

* <https://rodzina.gov.pl/duza-rodzina/karta-duzej-rodziny>

* <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140001863/O/D20141863.pdf>

* <https://bd1.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>

Bibliografia:

1. Cudak H.

" *Znaczenie rodziny w rozwoju i wychowaniu małego dziecka*", wyd. Polskie Towarzystwo Higieny Psychiczej 1999, Warszawa.

2. Grażyna Cęcełek

" *Rodzina - jej przemiany oraz zagrożenia i problemy wychowawcze*", Mazowieckie Studia Humanistyczne Nr 1-2, 2005.

3. Izabela Krasiejko

" *Metodyka działania asystenta rodziny*", wyd. Śląsk, 2010r.

4. Izabela Krasiejko

" *Asystentura rodziny*" *Rekomendacje metodyczne i organizacyjne*", wyd. MPRPiPS, Warszawa 2016r.

5. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE ZA ROK 2019.

6. *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021* .

7. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE ZA ROK 2019.

8. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE ZA ROK 2020.